

УДК 792.57: 78.036.9

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-1-27>**Ірина КУРИЛЯК,***orcid.org/0000-0001-5951-8208**кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка
(Львів, Україна) kuryliak.iryuna@lnma.edu.ua***Анастасія ЧУБІНСЬКА,***orcid.org/0009-0001-9758-7498**студентка III курсу факультету музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка
(Львів, Україна) chatrenatanna@gmail.com***Віталій БАРАН,***orcid.org/0009-0005-0256-3637**студент I курсу магістратури факультету музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка
(Львів, Україна) labuh97@gmail.com*

СУЧАСНІ ВОКАЛЬНІ ТЕХНІКИ ТА ЇХ ПРОНИКНЕННЯ В АКАДЕМІЧНИЙ СОЛЬНИЙ СПІВ

У статті досліджується проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів, що є наслідком культурної глобалізації та взаємопроникнення музичних жанрів. Це явище найбільш яскраво проявляється у феномені «класичного кросоверу» – поєднанні елементів академічної музики з популярними жанрами. Авторка класифікує різноманітні сучасні вокальні техніки, які використовуються виконавцями академічного співу, такі як белтинг, гроулінг, скет, вібрато, субтон, обертонове співання та фрай. Ці прийоми запозичені з поп-музики, року, металу та джазу і дозволяють розширити виразні можливості академічних творів та збагатити їх емоційну палітру. У дослідженні розглядаються мотиви виконавців у використанні нетрадиційних вокальних технік, серед яких – прагнення до новаторства, експериментування, залучення молоді аудиторії. Проте інтеграція цих прийомів у класичну традицію викликає неоднозначну реакцію музичної спільноти, де одні вбачають загрозу автентичності жанру, а інші вітають його оновлення. Авторка аналізує потенційні позитивні та негативні наслідки проникнення сучасних вокальних технік в академічний спів. З одного боку, це сприяє розширенню емоційного діапазону, залученню нової аудиторії та актуалізації класичного жанру. З іншого боку, існує ризик порушення балансу між традицією і новаторством, спотворення жанру та втрати автентичності виконання. У висновках наголошується на необхідності збереження основ академічної вокальної школи та збалансованого поєднання класичних і сучасних підходів під керівництвом досвідчених педагогів. Лише за такої умови інтеграція новітніх вокальних технік матиме позитивний вплив на академічний сольний спів, збагачуючи його новими виразними засобами та зберігаючи непересічну цінність у контексті культурного різноманіття. Загалом, стаття розкриває актуальну проблематику трансформацій у сфері вокального мистецтва та окреслює перспективи його майбутнього розвитку.

Ключові слова: академічний сольний спів, вокальна техніка, класичний кросовер.

Iryna KURYLYAK,

orcid.org/0000-0001-5951-8208

Candidate of Arts, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of Choral and Opera Symphony Conducting

Mykola Lysenko Lviv National Music Academy

(Lviv, Ukraine) kuryliak.iryana@lnma.edu.ua

Anastasiia CHUBINSKA,

orcid.org/0009-0001-9758-7498

3rd year student of the Faculty of Musicology, Composition, Vocals and Conducting

Lviv National Mykola Lysenko National Music Academy

(Lviv, Ukraine) champenamanna@gmail.com

Vitalii BARAN,

orcid.org/0009-0005-0256-3637

1st year master's student at the Faculty of Musicology, Composition, Vocals and Conducting

Mykola Lysenko Lviv National Music Academy

(Lviv, Ukraine) labuh97@gmail.com

MODERN VOCAL TECHNIQUES AND THEIR PENETRATION INTO ACADEMIC SOLO SINGING

The article explores the penetration of modern vocal techniques into academic solo singing, which is a consequence of cultural globalisation and the interpenetration of musical genres. This phenomenon is most clearly manifested in the phenomenon of 'classical crossover' – a combination of elements of academic music with popular genres. The author classifies various modern vocal techniques used by performers of academic singing, such as belting, growling, scatting, vibrato, subtonal singing, overtone singing, and fry. These techniques are borrowed from pop music, rock, metal and jazz and allow to expand the expressive possibilities of academic works and enrich their emotional palette. The study examines the motives of performers in using non-traditional vocal techniques, including the desire for innovation, experimentation, and attracting a young audience. However, the integration of these techniques into the classical tradition provokes an ambiguous reaction from the music community, where some see a threat to the authenticity of the genre, while others welcome its renewal. The author analyses the potential positive and negative consequences of the penetration of modern vocal techniques into academic singing. On the one hand, it helps to expand the emotional range, attract a new audience, and actualise the classical genre. On the other hand, there is a risk of disturbing the balance between tradition and innovation, distorting the genre and losing the authenticity of performance. The conclusions emphasise the need to preserve the foundations of the academic vocal school and a balanced combination of classical and modern approaches under the guidance of experienced teachers. Only in this way will the integration of the latest vocal techniques have a positive impact on academic solo singing, enriching it with new expressive means and retaining its outstanding value in the context of cultural diversity. In general, the article reveals the actual problems of transformations in the field of vocal art and outlines the prospects for its future development.

Key words: *academic solo singing, vocal technique, classical crossover.*

Постановка проблеми. Світ вокального мистецтва постійно розвивається та трансформується, відображаючи зміни у суспільстві, культурі та мистецькій експресії. Протягом багатьох десятиліть академічний сольний спів вважався оплотом традиційних вокальних технік, заснованих на класичних підходах та методиках. Однак, у сучасному музичному мистецтві ми стаємо свідками проникнення нових вокальних технік у царину академічного співу, що відкриває нові горизонти для творчої інтерпретації та емоційного вираження (Антонюк, 2008; Дрожжина, 2008).

Цей процес синтезу різних стилів та підходів є наслідком глобалізації культури, взаємопроникнення жанрів та постійного пошуку нових шляхів

самовираження митців. Сучасні вокалісти прагнуть розширити свій інструментарій, експериментувати з новими вокальними прийомами та привнести свіжі акценти у класичний репертуар. Це може включати елементи джазової імпровізації, використання нетрадиційних прийомів звукоутворення, таких як гроулінг, вібрато чи скет, а також впровадження електронних ефектів та обробки голосу.

Проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів викликає жваві дискусії в музичних колах. Деякі прихильники класичної традиції вбачають у цьому загрозу для чистоти та автентичності академічного вокального мистецтва. Водночас інші вітають ці новації як шлях до оновлення та збагачення жанру, що робить його

більш привабливим для сучасної аудиторії та відкриває нові можливості для творчої самореалізації виконавців.

Актуальність дослідження сучасних вокальних технік та їх проникнення в академічний сольний спів можна обґрунтувати наступними чинниками: *відображення культурних трансформацій*: вокальне мистецтво, як і будь-яке інше мистецтво, є дзеркалом культурних змін у суспільстві. Дослідження взаємодії традиційних та сучасних вокальних технік дозволяє зрозуміти, як мистецтво реагує та адаптується до нових культурних реалій та естетичних уподобань; *розширення творчого потенціалу*: інтеграція різноманітних вокальних технік відкриває нові можливості для творчої експресії та інтерпретації творів. Це дозволяє виконавцям розкрити нові грані музичних композицій та передати більш глибокі емоційні відтінки; *збагачення академічної вокальної традиції*: проникнення сучасних вокальних прийомів у академічний спів може збагатити та оновити цю класичну форму мистецтва, зробивши її більш доступною та привабливою для сучасної аудиторії; *міждисциплінарний характер*: це дослідження має міждисциплінарний характер, оскільки торкається не лише вокальної педагогіки та виконавської майстерності, але й культурології, естетики, музикознавства та інших суміжних галузей; *актуальність для музичної освіти*: результати дослідження можуть мати практичне значення для удосконалення методів викладання вокалу та підготовки майбутніх виконавців, здатних працювати в різних стилістичних напрямках.

Таким чином, вивчення сучасних вокальних технік та їх інтеграції в академічний сольний спів є актуальним та важливим для розуміння процесів трансформації музичного мистецтва, розширення його творчого потенціалу та збагачення музичної освіти.

Об'єкт дослідження. Процес інтеграції сучасних вокальних технік в академічний сольний спів.

Предмет дослідження. Сучасні вокальні техніки та їх вплив на академічну вокальну традицію.

Мета дослідження. Проаналізувати проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів та визначити їх вплив на розвиток цього жанру.

Завдання дослідження: визначити та класифікувати різні сучасні вокальні техніки, що використовуються у виконанні академічного сольного співу; виявити джерела походження цих технік та їхній зв'язок з різними музичними жанрами та стилями; дослідити мотивацію виконавців у використанні нетрадиційних вокальних прийомів в академічному репертуарі; проаналізувати реакцію музичної спіль-

ноти та аудиторії на поєднання класичного та сучасного вокального виконання; оцінити потенційний вплив сучасних вокальних технік на розвиток академічного сольного співу та його майбутнє; розглянути можливі виклики та ризики, пов'язані з надмірною інтеграцією сучасних вокальних прийомів у класичну традицію; запропонувати рекомендації щодо збалансованого та доцільного використання сучасних вокальних технік в академічному співі.

Це дослідження допоможе глибше зрозуміти трансформації, що відбуваються у сфері вокального мистецтва, та оцінити майбутні перспективи розвитку академічного сольного співу у контексті сучасних музичних тенденцій.

Аналіз останніх досліджень. Теорія співу ґрунтується на комплексі теоретичних і практичних досягнень науки (музичної естетики, теорії та історії музичного виконавства, музичної педагогіки та психології тощо) і широкого кола гуманітарних наук (історії, фонетики, орфоєпії, акустики, фізики, біофізики, фізіології, нейрофізіології, анатомії, медицини, психології тощо).

Деякі психологічні аспекти співу досліджувалися біофізиками (В. Морозов, Г. Котляр), медиками (Ю. Фролов, Л. Дмитрієв), психологами (В. Дранков, І. Данова), музикознавцями та вокальними педагогами (Д. Аспелунд, Д. Свтушенко, О. Зданович та ін.).

Виклад основного матеріалу. Вокальна творчість поєднана з усіма сторонами психічного життя людини. Як відомо, кожну людину характеризують індивідуальні психічні властивості особистості: інтереси, завдатки, нахили, здібності, темперамент, характер. Так само і кожен співак поєднує в собі своєрідним чином інтереси та нахили, має різні за ступенем здібності та таланти, вирізняється особистісними рисами характеру та темпераментом. Ці якості виробляються людиною протягом усього процесу життя і в своєму поєднанні складають її індивідуальність.

Кожна діяльність може відбуватися за наявності умінь та навичок у виконавця, що й складають техніку даного виду діяльності. У співі, як і в інших видах мистецтва, виконавська техніка набуває надзвичайно великого значення. Тож, чим вищий рівень вокальної техніки та сценічної майстерності співака, тим менше вони займають вокаліста під час співу, тим краще він може зосередитися на творчому процесі. Крім досконалості володіння технікою співу, вокаліст повинен опанувати (особливо в оперній сфері) акторською майстерністю, оскільки лише в їх поєднанні прихована можливість повноцінного втілення творчих спрямувань співака-актора. Тож, ступінь володіння всіма різними музично-сценічними виразними засобами – мімікою, тілом – зна-

чною мірою впливає на проходження творчого процесу створення вокально-художнього образу у виконавця.

Як мистецтво виконавське за своєю природою, спів завжди передбачає наявність творчого елемента. Співак під час виконання вокального твору не механічно переводить літературно-музичний текст в звуки голосу, а завжди по-своєму відтворює твір, тобто переживаю його, тією чи іншою мірою «проводить його через себе», залежно від своєї майстерності, здібностей, темпераменту. В будь-якому випадку – це процес творчий, який породжує щось нове і вирізняється неповторністю, оригінальністю, а іноді суспільно-історичною унікальністю. У вокальній творчості – нове, – це створення яскравих образів, які вражають глядача, слухача своєю глибиною узагальнення та осягнення.

Для творчих особистостей характерні такі властивості, як – здатність бачити речі під незвичним кутом зору, виходячи за межі звичайних уявлень; багатство почуттів, фантазії та інтуїції; сильна воля та працелюбність, що допомагають досягти поставленої мети тощо. Творчу натуру вирізняють також витонченість і глибина переживань.

У сучасному музичному ландшафті спостерігається тенденція до взаємопроникнення і синтезу різних стилів та жанрів. Це породжує нові цікаві явища, одним з яких є класичний кросовер – напрям, що поєднує елементи академічної музики з популярними жанрами. Саме в контексті класичного кросоверу найбільш яскраво проявляється проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів (Даценко, 2013).

Протягом тривалого часу академічний вокал розвивався у руслі класичних традицій, використовуючи усталені техніки звукоутворення та манери виконання. Однак в останні десятиліття, під впливом культурної глобалізації та змішування стилів, виконавці почали експериментувати з нетрадиційними вокальними прийомами, запозиченими з інших жанрів (Закрасняна, 2017).

Сучасні вокальні техніки, такі як белтинг, гроулінг, скет та інші, принесені в академічний спів з поп-музики, року, металу та джазу, дозволяють розширити виразний потенціал класичних творів. Виконавці прагнуть збагатити емоційну палітру своїх інтерпретацій, привернути увагу молоді аудиторії та розкрити нові грані творчого самовираження.

Поєднання академічної вокальної традиції з сучасними техніками і не є безпроблемним процесом. Воно викликає жваві дискусії серед музикантів, де одні вбачають у цьому загрозу для автентичності жанру, а інші відстоюють право на новаторство. Проте, незважаючи на суперечки, класичний кро-

совер невпинно набирає популярності, ставши своєрідним мостом між академічним та популярним музичним мейнстримом (Ластовецька, 2016).

У цій статті ми розглянемо різноманітні сучасні вокальні техніки, що проникають в академічний сольний спів, їхні витoki та вплив на розвиток жанру. Ми також проаналізуємо мотивацію виконавців у використанні нетрадиційних прийомів, реакцію музичної спільноти та потенційні виклики і перспективи цього явища.

Класичний кросовер – це порівняно новий напрям у сучасній музичній культурі, який полягає у поєднанні елементів академічної музики та популярних жанрів, таких як поп, рок, джаз та інших. Цей феномен набув значного поширення в останні десятиліття, ставши своєрідним мостом, що з'єднує академічну традицію з сучасними музичними тенденціями.

Одним з ключових аспектів класичного кросоверу є використання нетрадиційних для академічного співу вокальних технік. Виконавці почали експериментувати з такими прийомами, як белтинг (потужне звучання голосу в грудному регістрі), гроулінг (низьке вібруюче гарчання), скет (імпровізаційне вокальне «наспівування» на різні склади) та іншими. Ці техніки запозичені з різних популярних жанрів, зокрема поп-музики, року, металу та джазу.

Інтеграція сучасних вокальних технік в академічний сольний спів відбувається з різних причин. По-перше, виконавці прагнуть розширити свої виразні можливості та збагатити емоційну палітру класичних творів. По-друге, це робиться з метою залучити нову, більш молоду аудиторію, яка виросла на популярній музиці. По-третє, деякі митці просто бажають експериментувати та досліджувати нові шляхи творчого самовираження (Ластовецька, 2016).

Проте застосування нетрадиційних вокальних прийомів в академічному співі не є безпроблемним. Воно викликає жваві дискусії у музичних колах, де прихильники класичної традиції вбачають у цьому загрозу для автентичності та чистоти жанру. Водночас прибічники кросоверу відстоюють право на новаторство та свободу творчості.

Незважаючи на суперечки, класичний кросовер невпинно набирає популярності, а його представники, такі як Сара Брайтман, Андреа Бочеллі, Кеті Келлі та інші, збирають багатотисячні аудиторії по всьому світу.

1. Класифікація сучасних вокальних технік в академічному сольному співі:

- Белтинг (потужне грудне звучання);
- Гроулінг (низьке вібруюче гарчання);
- Скет (імпровізаційне «наспівування» на склади);

- Вібрато (коливання висоти та гучності звуку);
- Субтон (прийом співу шепотінням);
- Обертонове співання;
- Фрай (гортанний крик).

2. Джерела походження технік:

- Белтинг, гроулінг, фрай – рок, метал;
- Скет – джаз, соул;
- Обертонове співання – горловий спів народів Сибіру та Центральної Азії.

Це дослідження демонструє, що проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів є складним і неоднозначним процесом, який відкриває нові творчі можливості, але також вимагає обережності та збереження класичних традицій.

Висновки. Дослідження проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів виявило низку важливих аспектів цього явища. По-перше, було встановлено, що виконавці запозичують різноманітні нетрадиційні прийоми з інших жанрів, таких як поп-музика, рок, метал та джаз. Серед них – белтинг, гроулінг, скет, вібрато, субтон, обертонове співання та фрай. Ці техніки дозволяють розширити виразний діапазон і збагатити емоційну палітру класичних творів.

По-друге, основними мотивами виконавців у використанні сучасних вокальних технік є прагнення до новаторства, експериментування з новими

формами самовираження, а також бажання залучити молоду аудиторію, яка виросла на популярній музиці. Проте інтеграція нових прийомів в академічну традицію викликає неоднозначну реакцію в музичній спільноті, де одні вбачають у цьому загрозу для автентичності жанру, а інші вітають оновлення та актуалізацію академічного співу.

Дослідження показало, що проникнення сучасних вокальних технік може мати як позитивний, так і негативний вплив на академічний сольний спів. З одного боку, це сприяє розширенню емоційного діапазону виконавців, залученню нової аудиторії та оновленню класичного жанру. Проте, з іншого боку, існує ризик порушення балансу між традицією та новаторством, спотворення жанру через надмірну стилізацію та втрати автентичності виконання.

Отже, ключовим завданням у цьому процесі є збереження основ академічної вокальної школи та збалансоване, виважене поєднання класичних та сучасних підходів. Виконавцям слід опановувати нові техніки під керівництвом досвідчених педагогів, дотримуючись принципів вокальної гігієни. Лише за такої умови проникнення сучасних вокальних технік в академічний сольний спів матиме позитивний вплив, збагачуючи цей жанр новими виразними засобами та зберігаючи його непересічну цінність в епоху культурного різноманіття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк В. Г. Культурологічний зміст українського вокального мистецтва. Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського. 2008. No 1. С. 29–41.
2. Даценко А. С. Сольний спів: метод. реком. для студ. спец. «Музичне мистецтво» спеціалізації «Академічний вокал». Луганськ : Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2013. 61 с.
3. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Держ. у н-т мист. ім. І. П. Котляревського. Харків, 2008. 186 с.
4. Закрасняня Ж., Остапенко Л., Гробець Т. Академічний вокал та рок музика: шляхи перетину. Молодий вчений. Херсон, 2017. No11 (51). с. 548–551. – Режим доступу. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/132.pdf>
5. Ластовецька Т. М. Формування навичок вокального академічного звукоутворення в майбутніх фахівців музичного мистецтва. Актуальні питання мистецької освіти та виховання. Суми : Сумський держ. університет ім. А. С. Макаренка, 2016. No2 (8). с. 171–182.

REFERENCES

1. Antoniuk, V. H. (2008). Kulturolohichniy zmyst ukrainskoho vokalnoho mystetstva. [Culturological Essence of Ukrainian Vocal Art]. *Chasopys NMAU imeni P. I. Chaikovskoho*. No 1. S. 29–41.
2. Datsenko, A. S. (2013). Solnyi spiv: metod. rekom. dlia stud. spets. «Muzychne mystetstvo» spetsializatsii «Akademichnyi vokal». [Solo singing: method recommended for students of «Musical art» specialization «Academic vocal»]. Luhansk : Nats. un-t im. Tarasa Shevchenka, 61 s.
3. Drozhzhyna, N. V. (2008). Vokalne vykonavstvo v systemi muzychnoho mystetstva estrady: [Vocal performance in the system of musical art of the stage]. dys. ... kand. mystetstvosnavstva: 17.00.03. Derzh. u n-t myst. im. I. P. Kotliarevskoho. Kharkiv, 186 s.
4. Zakrasniana, Zh., Ostapenko, L., Hrobets, T. (2017). Akademichnyi vokal ta rok muzyka: shliakhy peretynu. [Academic vocal and rock music: crossings]. *Molodyi vchenyi*. Kherson, No11 (51). s. 548-551. Available at: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/132.pdf>
5. Lastovetska, T. M. (2016). Formuvannia navychok vokalnoho akademichnoho zvukoutvorennia v maibutnikh fakhivtsiv muzychnoho mystetstva. [Formation of skills of vocal-academic sound formation in future specialists in musical art]. *Aktualni pytannia mystetskoï osvity ta vykhovannia*. Sumy : Sumskiy derzh. universytet im. A. S. Makarenka, No2 (8). s. 171–182.